

**TUCHTRAAD VOOR ADVOCATEN VAN DE ORDES VAN HET RECHTSGEBIED VAN
HET HOF VAN BEROEP TE ANTWERPEN**

EERSTE KAMER

Zitting met gesloten deuren van 22 FEBRUARI 2011

DOSSIERNUMMER: TAA/SA/0011/2010

In de zaak van
Mter X, advocaat, met kantoor te ...

hebbende als raadsman **Mter. Y**, advocaat, met kantoor te ...

spreekt de eerste kamer van de Tuchtraad van Advocaten van de Ordes van het Rechtsgebied Antwerpen, zetelend in tuchtzaken, volgende beslissing uit:

1.

Uit het aangetekend schrijven van 30 november 2010, gericht aan de Advocaat X, werd deze laatste opgeroepen voor feiten en tenlastelegging, als volgt geformuleerd:

“Door op xx.xx.2007 tijdens een TV-interview een standpunt te vertolken over de verdachte (V) in een procedure waarin zijn cliënte (W) burgerlijke partij was, dat niet strookte met het standpunt van zijn cliënte, die zich voor zijn uitlatingen zodanig gekwetst voelde dat zij hem met onmiddellijke ingang zijn mandaat ontnam om haar verder in deze procedure bij te staan en aldus inbreuk te hebben gepleegd op art. 455 van het Ger.W., alsook op de art. 1.2, 3.2, 3.3 en 3.6 van het reglement van de Orde van Vlaamse Balies, d.d. 04.06.2003 inzake advocaat en media.”

2.

Mter. X werd opgeroepen om te verschijnen op de zitting van dinsdag 21 december 2010 om 14u, datum waarop deze zaak tegensprekelijk werd verdaagd op verzoek van de Heer Stafhouder GROOTJANS (zie zijn brief van 03.12.2010), tot de zitting van 25 januari 2011, om 14u.

Op deze laatste zitting verschenen Mter. X in persoon en werd hij bijgestaan door zijn raadsman Mter. Y.

Gevolggevend aan het verzoek van de verdediging, werd de zaak behandeld met gesloten deuren.

Mtr. X werd in de gelegenheid gesteld zijn visie op de tenlastelegging te verwoorden.

Mtr. Y werd gehoord in zijn pleidooi en legde een conclusie met stukkenbundel neer.

De zaak werd op dezelfde zitting van 25 januari 2011 in beraad genomen en voor uitspraak gesteld op de zitting van 22 februari 2011.

3.

In conclusies worden door de verdediging diverse proceduriële bemerkingen gemaakt.

3.1

De oproeping, zoals geformuleerd met de aangetekende brief van 30.11.2010, zou dezelfde feiten bevatten als deze van de aangetekende brief, d.d. 11.10.2010, zodat dit tot onontvankelijkheid van de vordering zou leiden..

De procedure werd aanvankelijk vastgesteld op de zitting van 26 oktober 2010 door middel van een oproeping van 11 oktober 2010.

Daarbij werd de oproepingstermijn van 15 dagen echter niet gerespecteerd.

De zaak werd op de zitting van 26 oktober 2010 dan ook onbepaald uitgesteld.

De zaak werd opnieuw opgeroepen bij aangetekende brief van 30 november 2010 voor de zitting van 21 december 2010.

Deze laatste oproeping is onbetwist tijdig.

Betrokkene houdt voor dat deze oproeping hetzij een dagstelling is in het licht van een hangende procedure hetzij een nieuwe oproeping maar dat in beide hypothesen de vordering onontvankelijk is.

De oproeping van 30 november 2010 is een nieuwe oproeping die de huidige tuchtzaak op een geldige wijze heeft vastgesteld voor behandeling.

De vorige oproeping was ongeldig en liet geen behandeling toe, maar ze maakte de vordering niet onontvankelijk.

Er is thans ook geen andere zaak hangende: er is maar één tuchtdossier en dat werd behandeld op de zitting van 25 januari 2011 zodat er ook geen afstand diende te worden gedaan van “de vorige nog hangende zaak” zoals ten onrechte wordt voorgehouden.

3.2

Mevrouw W zou volgens betrokkene geen statuut van klaagster hebben, in de zin van art. 458, § 1 lid 1, Ger.W.

3.2.1

De wet voorziet in dit verband in art. 458 § 1 Ger.Wb. hetgeen volgt :

De Stafhouder ontvangt en onderzoekt de klachten tegen de advocaten van zijn Orde. Om ontvankelijk te zijn moeten klachten schriftelijk worden ingediend, moeten ze ondertekend en gedateerd zijn en moeten ze de volledige identiteit van de klager bevatten.

De Stafhouder kan eveneens ambtshalve of op schriftelijke aangifte door de Procureur-Generaal een onderzoek instellen.

De wet voorziet uitdrukkelijk dat de Stafhouder ook ambtshalve eender welk onderzoek kan starten uit hoofde van de wettelijke bevoegdheden als Stafhouder.

De mogelijkheid tot het ambtshalve instellen van een onderzoek is niets anders dan de herneming en/of verderzetting van de bevoegdheden en de geplogendheden in de tuchtrechtprocedure vóór de inwerkingtreding van de wet van 21 juni 2006.

Het is vanzelfsprekend nooit de bedoeling geweest van de wetgever het initiëren van een tuchtonderzoek enkel afhankelijk te maken van het aanwezig zijn van een formeel geformuleerde klacht en/of een onbetwistbaar als klager geïdentificeerde klagende partij.

Overeenkomstig de wet behoudt de Stafhouder zijn bevoegdheid "ambtshalve" een onderzoek in te stellen op grond van eender welk element dat hem ter kennis wordt gebracht.

De ratio legis achter de wetswijziging was een tweede toegang te creëren voor de rechtsonderhorige die zich nu inderdaad bijkomend als klager kan manifesteren en ook rechtstreeks de Voorzitter van de Tuchtraad kan vatten indien de Stafhouder, naar het oordeel van de klager, in gebreke blijft of talmt, waardoor de klager op grond van art. 458 § 2 voorlaatste alinea, zelf de Voorzitter van de Tuchtraad kan vatten.

De bedoeling van de nieuwe wet is nooit geweest de ambtshalve onderzoeksbevoegdheid van de Stafhouder te beperken.

3.2.2

Anderzijds wordt gesteld door de verdediging dat de oproeping voor de tuchtraad eveneens werd verzonden naar mevrouw W, welke echter niet als klaagster mocht bestempeld worden, wat een schending van de privacy en de tuchtprocedure zou uitmaken, zodat de nietigheid van de gehele procedure moet uitgesproken worden.

Mevr. W was uiteraard wel op de hoogte van het onderzoek, daar zijzelf gehoord is doch was voordien niet geïnformeerd over de gevolgen hieraan voorbehouden.

De tuchtraad stelt vast dat de verzending van de oproeping aan mevrouw W berust op een vergissing, welke niet van aard is om de procedure nietig te verklaren, temeer daar mevr. W ook niet verschenen is ter zitting en de belangen noch de rechten van verdediging van de beklaagde geschonden werden.

3.3

Het tuchtonderzoek werd door Stafhouder JESPERS niet verder gezet, nadat hij kennis had genomen van de verklaring, afgelegd door Mter. X aan Mter. Z.

Uit dit stilzitten mag echter geen 'impliciete seponering' worden afgeleid.

3.4

Nietigheid van het onderzoek, door de tussenkomst van Stafhouder BOUTELIGIER.

Deze bemerking bevat twee luiken:

3.4.1

Verweten wordt dat Mter. X niet op de hoogte gebracht werd van de herneming van het onderzoek door stafhouder BOUTELIGIER, wat volgens de Raad niet noodzakelijk was, gelet op het feit dat er ook geen beëindiging van het onderzoek had plaats gehad.

Het onderzoek wordt geleid door de Stafhouder of de door hem aangestelde Onderzoeker, waarbij de wet op generlei wijze enige formele overdracht tussen elkaar opvolgende Stafhouders voorziet, zodat daaruit ook geen nietigheid van het onderzoek kan worden afgeleid.

Dergelijke nietigheid is evenmin in enige wettekst voorzien.

3.4.2

Verweten wordt dat het beroepsgeheim door de Stafhouder wordt geschonden, door het schrijven van Stafhouder BOUTELIGIER aan Mevr. W, op 22 december 2009, waarin suggestief en letterlijk zou verwezen zijn naar de verklaring van Mter. X, welke op diens waarheidsverplichting berust en onder het beroepsgeheim valt dat hij deelt met de Stafhouder.

Ofschoon het voormelde schrijven van 22.12.2009, op een andere wijze had kunnen geformuleerd worden, bevat deze geen schending van het beroepsgeheim.

De verklaring van Mter. X, contrasteert scherp met de houding welke mevrouw W, onmiddellijk na het toegestane interview op T.V., aannam, m.n. het prompt verbreken van het mandaat van haar advocaat.

In het licht van de waarheidsvinding is het vanzelfsprekend de Stafhouder toegelaten, de verklaring van Mter. X te toetsen aan deze van mevrouw W, waarbij het onvermijdelijk is dat de verklaring van Mter. X ter kennis wordt gebracht van mevrouw W, zij het niet in de uitnodigingsbrief, dan toch minstens op het ogenblik van de bevraging.

Anders oordelen zou elke vorm van gericht onderzoek onmogelijk maken.

Bij gebreke aan schending van het beroepsgeheim is ook het onderzoek niet nietig.

3.5

De verdediging van Mter. X stelt dat mevrouw W ondervraagd is door Mter. GROOTJANS op 14.01.2010, zonder daartoe aangesteld te zijn door de Stafhouder, althans niet schriftelijk.

Partij X verwijst naar het vademecum, inzake Tuchtprocedure voor Advocaten (Ph., DE JAEGERE, uitgegeven DIE KEURE, pag. 14).

Niettegenstaande in deze commentaar aangegeven wordt dat de aanstelling van de onderzoekers schriftelijk zou moeten gebeuren en de Stafhouder daarbij zo precies mogelijk de opdracht dient te omschrijven, wordt één en ander niet teruggevonden in de letterlijke lezing van de wettekst van art. 458, § 1, 2° lid, Ger.W.

De tuchtraad beoordeelt aan de hand van de inhoud van het dossier, dat Mter. GROOTJANS binnen de grenzen van de hem toevertrouwde bevoegdheden tot het verhoor van mevrouw W is gebleven.

De Stafhouder leidt het onderzoek of stelt een onderzoeker aan wiens taken en bevoegdheden hij omschrijft.

De klager en de advocaat die het voorwerp uitmaakt van het onderzoek worden van het onderzoek schriftelijk op de hoogte gebracht.

De wet voorziet dus uitdrukkelijk dat de Stafhouder een onderzoeker kan aanstellen om in zijn plaats het onderzoek te doen.

De wet voorziet echter nergens dat hieromtrent een document zou moeten worden opgesteld en de wet voorziet nog minder dat het ontbreken van een dergelijk document zou leiden tot de nietigheid van de tuchtprocedure.

De algemene bevoegdheid van de Stafhouder om ambtshalve een onderzoek in te stellen, zoals van toepassing in de tuchtprocedure vóór de wetswijziging, blijft dus van toepassing : de Stafhouder kan zijn ambtshalve bevoegdheid om een onderzoek in te stellen delegeren aan een door hem aangeduide onderzoeker zonder dat dit expliciet en schriftelijk moet gebeuren en zonder dat daartoe specifieke documenten moeten worden opgesteld.

Het tuchtonderzoek kan in de gegeven omstandigheden niet worden beschouwd als onregelmatig.

3.6

Partij X houdt voor dat na de verklaring van mevrouw W zichzelf niet in de gelegenheid is gesteld om andermaal te reageren, wat een inbreuk zou uitmaken op diens rechten van verdediging en tot de absolute nietigheid van de procedure dient te leiden.

Verwezen wordt naar het vademecum tuchtprocedure voor advocaten, pag. 46 nr.10 (bedoeld zal zijn pag. 16 nr.10).

Daarin wordt gesteld dat de advocaat beschikt over de volgende rechten in de onderzoeksfase:

- *“Hij wordt schriftelijk op de hoogte gebracht van het openen van het onderzoek;*
- *hij heeft het recht om tijdens het onderzoek te worden gehoord;*
- *hij heeft het recht om zelf bijkomende informatie en bewijsstukken over te maken;*
- *hij heeft het recht om een kopie van het proces-verbaal van zijn verklaring te ontvangen.*

De advocaat die het voorwerp uitmaakt van een tuchtonderzoek, kan zich tijdens het onderzoek laten bijstaan door een advocaat van zijn keuze, maar kan zich niet laten vertegenwoordigen.

Het recht om te worden gehoord en om bijkomende informatie en bewijsstukken over te maken staat niet uitdrukkelijk in de wet, maar is een elementair recht van verdediging.

De Stafhouder kan een advocaat niet verwijzen naar de tuchtraad zonder dat deze door hem of door de Onderzoeker werd gehoord, tenzij dit door de advocaat zelf werd geweigerd of onmogelijk gemaakt.”

Voormeld citaat is andermaal niet te identificeren met wetgeving, doch louter een commentaar zonder legistische kracht.

In het kader van het onderzoek is het niet door enige wet voorzien dat de diverse verklaringen met elkaar geconfronteerd worden of ter kennis gebracht aan de betrokkene, welke wel degelijk gehoord werd en zijn standpunt heeft kunnen duidelijk maken.

Het opnieuw horen of confronteren is een vrijheid waarover de onderzoekende Stafhouder of diens aangestelde beschikt.

In het schrijven van 20.3.2008 werd de opening van het tuchtonderzoek gemeld aan Mtr. X en werd als hem toekomend recht medegedeeld ‘gehoord te worden en bijkomende informatie en bewijsstukken over te maken’.

Mtr. X is effectief gehoord en heeft tijdens het onderzoek geen bijkomende informatie of stukken toegevoegd, tenzij ter zitting van 25 januari 2011, bestaande uit het bundel neergelegd door de verdediging.

De rechten van verdediging zijn terzake niet geschonden en het onderzoek is niet nietig.

4.

4.1

Ten gronde wordt in de aanklacht lastens Mtr. X aangehaald dat hij op 3 oktober 2007, tijdens een TV-interview een standpunt heeft vertolkt met betrekking tot de motieven van de verdachte V, standpunt dat niet zou stroken met deze van zijn cliënte, mevrouw W, zijnde burgerlijke partij in de assisenprocedure.

Mtr. X bevindt zich in het mandaat van raadsman ten aanzien van mevrouw W.

Het TV-interview op zich wordt niet ontkend, noch de inhoud ervan welke is weergegeven in het stuk 1 van het tuchtdossier.

4.2

Aangaande het daartoe verkregen mandaat om het interview te laten doorgaan, is er echter wel duidelijk een tegenstrijdigheid tussen de diverse verklaringen.

Mter. X verklaart (stuk 8, d.d. 13/04/2008):

*“Ik ken mevrouw W sedert vele jaren...
De verstandhouding met mevrouw W was zeer goed en zeer vertrouwelijk.
De verdediging werd met haar uitgebreid besproken en overlegd en ik heb mij strikt aan mijn mandaat gehouden...”*

Het interview zou handelen over de getuigenis van mijn cliënte die dag. Dit werd besproken met mevrouw W en zij was ermee akkoord dat ik dit interview zou geven...

Tijdens de live-uitzending daarentegen werd plots het aspect “racisme” aangehaald, hetgeen niet was afgesproken.

Ik heb, gelet op de live-uitzending, wel geantwoord en m.n. het standpunt vertolkt zoals dat steeds eerder werd vertolkt en zoals dit ook steeds met cliënte werd besproken...

Daags na het interview, werd een einde aan mijn mandaat gemaakt.

Ik heb nochtans nooit iets anders verteld. Ik heb enkel herhaald wat ik reeds verschillende keren eerder in diverse interviews heb verteld. Ook mevrouw W heeft dit standpunt, o.m. in haar getuigenis van die dag, steeds ingenomen.”

De verklaring van mevrouw W op 14 januari 2010 luidt verkort als volgt:

“Ik ontken dat Mter. X met mij vooraf besprak dat hij op TV een interview zou geven...”

’s avonds waren wij met onze familie bijeen toen wij telefonisch werden verwittigd door vrienden dat mijn advocaat op TV een verklaring had afgelegd.

Wij hebben het programma onmiddellijk herbekeken.

Wij waren geschokt over hetgeen daar door Mter. X werd gezegd vermits niets daarvan vooraf was afgesproken.

Mter. X moet geweten hebben dat ik dergelijke interviews niet wenste...

Ik ben zeer formeel dat Mter. X in de aanloop van het proces nooit met mij de tactiek heeft besproken...

Over de vraag of racisme al dan niet het belangrijkste motief van de dader was, werd met mij nooit vooraf overleg gepleegd.

Ik ben daar zeer formeel in.

Voor mij was racisme wel een zeer belangrijk motief.

Hoe anders te verklaren dat de dader van de twee personen, die op dezelfde bank zaten, alleen mij als slachtoffer uitkoos, vermoedelijk omdat ik een hoofddoek droeg...

Met zijn verklaring op TV, gaf Mter. X over de persoonlijkheid van de dader, een uitleg waarmee ik het absoluut niet eens was. Dat is ook de reden waarom ik hem ’s anderendaags op de zitting liet weten dat hij niet verder als mijn advocaat kan optreden.”

Klaarblijkelijk zijn er tegenstrijdige verklaringen afgelegd, zonder dat de tuchtraad met zekerheid kan besluiten waar de waarheid gelegen is.

4.3

Ofschoon het raadzaam zou zijn de toestemming van de cliënt om publieke mededelingen te doen, schriftelijk aan te vragen, kan dergelijke opdracht en toestemming ook mondeling bekomen worden van de cliënt, wat volgens Mtr. X zou gebeurd zijn.

Het ontbreken van de toestemming van mevrouw W staat aldus niet met zekerheid vast en de heersende twijfel dient te strekken in het voordeel van de aangeklaagde.

4.4

De publieke mededeling dient steeds te vertrekken vanuit de bekommernis voor de belangen van de cliënt en het dienen van een rechtvaardige zaak.

In het interview wordt door Mtr. X gesteld dat het racisme in de zaak steeds fel overdreven is geweest, doch hij poneert dat dit niet het “voornaamste” argument is.

Hij nuanceert echter dat duidelijk dat racisme waarschijnlijk voor een stuk heeft meegespeeld, maar niet in hoofdzaak. De hoofdzaak moet gezocht worden in de persoonlijkheidsstructuur van de dader zelf.

Daar deze verklaring niet blijkt in te druisen tegen de voorafgaandelijke houding van Mevr. W en tegen de inhoud van de verklaring van mevrouw W, afgelegd ter gelegenheid van de assisenprocedure, is volgens de Tuchtraad niet aangetoond dat de belangen van de cliënt niet gediend werden, of zelfs geschaad.

Zowel het reglement, d.d. 04.06.2003, als art. 28quinquies, § 4 Sv., voorzien uitdrukkelijk in het criterium dat de verklaring van de advocaat het belang van zijn cliënt moet dienen, doch hierop blijkt geen inbreuk te zijn gepleegd, voor zover het dossier toelaat dit te beoordelen.

Dit wordt nog versterkt door het feit dat mevrouw W op geen enkel ogenblik een formele klacht heeft neergelegd lastens haar voormalige raadsman en het niet geheel uit te sluiten is dat politieke krachten getracht hebben het proces te overheersen.

4.5

De inhoud en de bewoordingen tijdens het interview getuigen van sereniteit en geven geen blijk van gebrek aan waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid.

4.6

Zijdelings, doch niet doorslaggevend, wordt ook door de tuchtraad gewezen op het feit dat het tuchtonderzoek wel bijzonder weinig diligent is gevoerd, met hiernavolgende data:

- 03/10/2007: TV-interview
- 04/10/2007: opzegging mandaat door mevrouw W
- 05/10/2007: diverse publicaties pers
- 20/03/2008: kennisgeving openen tuchtonderzoek
- 30/04/2008: verhoor mr. X
- 14/01/2010: onderhoring mevrouw W
- 30/11/2010: geldige oproeping tuchtraad, zitting 21/12/2010

Uit deze chronologie moge opgemaakt worden dat de tuchtoverheid de redelijke termijn, om tot een beoordeling te komen, niet nauw nam.

**OM DEZE REDENEN,
DE TUCHTRAAD VOOR ADVOCATEN VAN DE ORDES VAN HET RECHTSGEBIED VAN
HET HOF VAN BEROEP TE ANTWERPEN,**

Rechtsprekend in tuchtzaken, in eerste aanleg en tegensprekelijk;

Beslist Mter. X vrij te spreken van alle tenlasteleggingen;

Hebben deelgenomen aan de behandeling, de beraadslaging en de beslissing, de voorzitter en de assessoren :

- Mter. Jef PEETERS, balie Turnhout, Voorzitter
- Mter. Francis MARCK, balie Antwerpen, Assessor
- Mter. Marc WITTERS, balie Hasselt, Assessor
- Mter. Frank OP DE BEECK, balie Antwerpen, Assessor
- Mter. Caroline KRIEKELS, balie Hasselt, Assessor

Waren aanwezig bij de uitspraak dd° 22 februari 2011, Mter. Jef PEETERS, voorzitter, en Mter. Paul VAN LEEMPUT, secretaris;

Aldus gewezen en uitgesproken te Antwerpen op dinsdag 22 februari 2011

Mter. Jef PEETERS,
Voorzitter

Mter. Frank OP DE BEECK,

Mter. Francis MARCK

Mter Caroline KRIEKELS

Mter. Marc WITTERS

Mter. Paul VAN LEEMPUT,
Secretaris